

Türk iş dünyasını lideri Sayın TOBB Başkanım, Değerli Meclis Başkanı ve Divan, Meclisimizin Kıymetli Üyeleri, Basınımızın Değerli Temsilcileri;

Hepinizi şahsım ve Yönetim Kurulumuz adına saygıyla hürmetle selamlıyorum.

Sayın başkanımıza yoğun programı içinde bize zaman ayırdığı için şükranlarımı sunuyorum, meclisimize hoş geldiniz diyorum.

79. Genel Kurul'da yapılan seçimle 4 yıl süreyle Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanlığına yeniden seçilen başkanımızı tebrik ediyor, camiamıza hayırlı olmasını diliyorum. Sahip olduğu engin tecrübesi ile Sayın Başkanımızın iş dünyamızı ve ülkemizi ileriye taşıyacak çalışmalara yenilerini ekleyeceğine inancımız tamdır.

Başkanımızı, ayrıca, 170 ülkede 45 milyondan fazla şirketi kapsayan ve dünyanın en büyük iş dünyası organizasyonu olan Milletlerarası Ticaret Odası Yönetim Kurulu üyeliğine tekrar seçilmesi nedeniyle de tebrik ediyorum. Birleşmiş Milletler'de küresel iş dünyasını temsil eden tek kurumdaki bu önemli göreve Başkanımızın gelmesinden mutluluk ve gurur duyduk. Ülkemize hayırlı olsun.

TOBB'un 79. Genel Kurulunda başkanımızın tensipleriyle TOBB yönetim kurulu üyeliği uhdemize tevdi edilmiştir. ASO olarak 16 yıl sonra TOBB Yönetimine girmek benim için büyük bir onurdur. Bu görev, diğer sanayi ve ticaret odaları ile olan işbirliğimizi artıracak, daha kapsamlı ve senkronize çalışmalar yapmamıza imkân verecektir. Güven ve desteğini her daim hissettiğim ve şahsıma bu görevi layık gören TOBB Başkanımız Sayın Rifat Hisarcıklıoğlu başta olmak üzere tüm TOBB delegelerine teşekkürlerimi sunuyorum.

Sayın Başkanım, Değerli Meclis Üyeleri,

Dünya ekonomisinde çok önemli değişimlerin yaşandığı bir dönemdeyiz. Gözlerimizin önünde yeni bir dünya düzeninin kurulmakta olduğuna şahit oluyoruz. Yatırım süreçleri, üretim teknolojileri ve ticaret ortamı değişiyor. Ülkemiz 40 yıldır dışa açık, ihracata dayalı bir büyüme modeli izliyor. Dolayısıyla dünyadaki değişimlere vâkıf olmak ve milli koşullarımıza uyarlayarak hızla adapte olmak, bizim için temel bir gerekliliktir.

Son dönemde dünya ekonomisinde belirginleşen eğilimlere baktığımızda birkaç hususun öne çıktığını görüyoruz.

Bunlardan ilki; dünyada neredeyse bütün ülkelerin katıldığı ve 1990'larda zirveye çıkan, yatırım ve ticaretin liberalleşmesinin kısmen zayıflamasıdır. 2008 küresel finans krizinin ardından gelişmiş ülkelerde çeşitli korumacı ve milli tedbirler gündeme geldi. Brexit bu eğilimin bir sonucuydu. Çin'in kriz sonrasındaki kur uygulamaları yine aynı yaklaşımın ürünüydü. Amerika Birleşik Devletleri'nin Başkan Trump döneminde başlattığı ve halen büyük kısmı yürürlükte olan gümrük tarifesi artışları ticarete yeni korumacılık dalgasını sertleştirdi. Nitekim, küresel finans krizden bu yana, gayri safi yurtiçi hasılanın payı olarak ölçüldüğünde, toplam dünya ithalatı azaldı.

Ülkelerde milli politika alanını genişletmeye yönelik çalışmalar farklı sebeplerle yükseliyor. Ekonomilerin dış şoklara karşı dayanıklılığını artırmak, artan mülteci akımlarının doğurduğu çekinceler, Rusya-Ukrayna savaşında zirveye çıkan jeopolitik riskler ile ulusal güvenlik kaygılarının temel sebepler olduğunu görüyoruz.

Gelişmiş ekonomilerin maliyet avantajı sağlamak için önceden yurt dışına yönlendirdikleri sınai üretimi yeniden kendi ülkelerine ya da yakın bölgelere taşıma politikalarına rastlıyoruz. Yalnızca Amerika'da 2022 yılında yeniden ülkeye taşınan yatırımlarla yaklaşık 350 bin kişiye yeni istihdam sağlandı.

Diğer taraftan pandemi, küresel tedarik zincirlerinin kırılganlığına işaret etti. Tedarikçi seçiminde "Çin artı bir" kavramının yansıttığı ticaret partneri çeşitlendirme arayışları bunun en görünür sonucu. Dış şoklara karşı ekonominin direncini artırmak için, ulusal kendine yeterlilik arayışları güçlendi, yerli üretim destekleri arttı. Birçok ülkede tedarik zinciri yerelleştirme ve bölgeselleştirme çalışmaları mevcut.

Rusya-Ukrayna savaşının ardından gelen enerji krizi ise, tedarik sisteminin jeopolitik ve ulusal güvenlik risklerini gözler önüne serdi. Aynı riskler, gübre krizinde de ortaya çıktı. Enerji ve gıda arz güvenliği, dünya gündeminde her zamankinden önemli hale geldi. Rezervleri az sayıdaki ülkede bulunan kritik maden, mineral ve toprak elementlerinde yine benzer arz güvenliği riskleri mevcut.

Bu hadiseleri ABD'nin yarı iletken sektöründe Çin'e yönelik ihracat kısıtlamaları takip etti. "Çip savaşları" olarak da anılan mevzuya, Japonya ve Hollanda da katıldı.

Bütün bu alanlarda ABD, Çin, Rusya ve AB ülkelerinde çekişmeler şiddetini arttırıyor.

ABD teknolojide halen üstünlüğe sahip. Nitekim en yenilikçi şirketler listelerinde Amerikan şirketlerinin ağırlıklı olduğunu, ardından Avrupa Birliği menşeli şirketlerin geldiğini görüyoruz. Çin şirketleri üçüncü gurubu oluşturuyor. En değerli şirketler sıralamalarında da yine aynı ülkelerden aynı şirketler, teknoloji üreten, yenilikçi şirketler yer alıyor. Bu bilgiler bize inovasyon ve teknolojinin en önemli güç ve zenginlik kaynağı olduğunu anlatıyor.

Çığır açan teknolojilerde Amerika'nın gerisinde olan Avrupa, üstünlüğü yeşil dönüşümle sağlamayı hedefliyor.

Diğer gündemin üzerine çıkıp dünyamıza baktığımızda görüyoruz ki, çağımızın en önemli sorunu küresel iklim değişikliğidir. Son günlerde coğrafyamızda bunu kötü bir şekilde tecrübe ediyoruz. İklim değişikliği yakın gelecekte ülkeler arası ilişkileri yeniden biçimlendirecek en önemli olgular arasında yer alıyor. Emisyon azaltma stratejileri birinci derecede önemli hale geldi. Sınırdaki karbon vergisi düzenlemesi benzeri iklim değişikliğiyle mücadele politikaları, ülkelerin rekabet edebilirliği üzerinde güçlü etkilere sahip. Avrupa ülkeleri bu dönüşümde bayrağı en önde taşıyarak gücünü arttırmayı amaçlıyor.

Yine jeopolitik gelişmelerle bağlantılı olarak ticarete ve doğrudan yabancı yatırımlarda küresel çok taraflılık yerine ikili anlaşmaların ve bölgesel paktların öneminin arttığını görüyoruz. Amerika, Çin dışındaki Asya ve Okyanusya'nın en büyük ekonomilerine yeni bir ekonomik anlaşma teklif ediyor. Güneydoğu Asya ülkeleri ve Afrika ülkeleri kendi bölgelerinde işbirliklerini güçlendirme yoluna gidiyor.

Velhasıl, resmin bütününe baktığımızda, ülkelerin bir yandan jeopolitik riskleri azaltmak için işbirliği ya da ayrışma politikaları uyguladıklarını, diğer taraftan küresel ekonomiye açık olan fakat bağımlı olmayan bir ekonomi tesis etme çabalarını görüyoruz. Diğer taraftan sıklığı ve şiddeti artan doğal afetler, göçler, salgın hastalıklar siyaseti ve ekonomiyi artan ölçüde etkiliyor. Yapısal olarak ise teknolojik dönüşümün ve yeşil dönüşümün sürükleyici olduğu bir yeniden yapılanma görüyoruz.

Sözün özü: "Dünya değişiyor"...

Sayın Başkanım, Değerli Meclis Üyeleri,

Dünyada bu gelişmeler yaşanırken, biz bu devinimin, dönüşümün neresindeyiz? Nasıl etkileniyoruz ve neler yapmalıyız. Bu paradigma değişimleri bize ne gibi fırsatlar sunuyor? Ne gibi zorluklar arz ediyor?

Türkiye küresel piyasalara yüksek derecede açık ve enerji başta olmak kritik bazı hammadde ve ürünlerde dış tedarikçilere bağımlı. Jeopolitik dengeleri, yatırım ve ticaret akışları, teknolojik ilerleme, finans teknikleri, yeşil dönüşüm gereği ile farklı çözümler gerektiren yeni bir dünya düzeni şekillenirken, dünya arenasında son derece etkin fakat giderek daha bağımsız olmanın çarelerini aramalıyız.

Bazı ülkeler teknoloji üretimiyle, bazı ülkeler hammadde ve doğal kaynak tedarikiyle, bazıları dönüşüme öncülük edecek yenilikler ile dünyada güç ve söz sahibiyken, biz de ülkemizi daha güçlü ve alternatifsiz kılacak adımları atmak zorundayız.

Dünyada tedarik zincirlerinin çeşitlendirilmesi ve bölgeselleştirilmesi arayışları ülkemiz adına çok büyük bir fırsat. Türkiye jeopolitik ve jeostratejik konumu itibarıyla Avrupa'nın ve Asya'nın lojistik üssü haline gelebilecek, eşsiz bir potansiyele sahip.

Bu potansiyeli realize etmek için yeterli dijital altyapıya sahip miyiz? Yeterli taşıma ve ulaştırma altyapısına ve kapasitesine sahip miyiz? Uluslararası taşımacılıkla beraber, yurt içi ulaştırma ve taşımacılığı da geliştirmeliyiz. Şehirlerimizin merkezleri ile üretim alanlarını bağlamalıyız. Anadolu sanayisini limanlara, dış pazarlara bağlayacak ulaştırma ve altyapı yatırımlarını hızlandırmalıyız. Yurtiçi ve uluslararası lojistik kapasitemizi genişletirken, çevresel etkilerini de göz önüne alarak intermodal taşımacılık sistemlerimizi nasıl geliştirmeliyiz? Bunların her biri, ülkemizi ileriye taşıyacak, süratle ele alınması gereken konulardır.

Yeşil dönüşüme baktığımızda, ülkemizin karbon nötr olma hedefi 2053 yılı olarak belirlendi. Öte yandan sera gazı emisyonumuz artıyor. TÜİK verilerine göre 2021 yılında emisyonumuz bir önceki yıla göre yüzde 7,7 arttı. Karbon nötr olma hedefine ulaşmak için enerji dönüşümünü hızlandırmamız gerekiyor. Devletimizin, milletimizin, iş dünyamızın topyekun bir çaba içinde olması önemlidir. Bunun için her bir sektörde adım

adım izlenecek ayrıntılı yol haritalarımız mevcut mu? Her sektör, alt sektör, hatta ürünler bazında dönüşümde ne kadar yol kat ettik? Ülkemizde yeşil dönüşümün henüz başındayız. Yenilenebilir enerji alanında kazanımlarımız var. Kömür başta olmak üzere fosil yakıtlardan çıkış stratejimiz, 2053 hedefimize uygun mu? Artan batarya, maden ve mineral ihtiyacında nasıl bir yol izleyeceğiz? Uzun vadeli ve sağlam arz güvenliği stratejilerine ihtiyacımız olacak.

İmalat sanayisine baktığımızda toplam ihracatımızdaki payı %95. Bu oran, Cumhuriyetin ilk yüzyılında tarım ağırlıklı bir yapıdan çıkarak sınai üretimde kat ettiğimiz yolu gösteriyor. Fakat üretimimiz ve ihracatımız düşük ve düşük-orta teknoloji ürünlerde yoğunlaşmış durumda. Yüksek teknoloji ürünlerin ihracatında OECD ülkeleri içerisinde sonuncu sıradayız.

Endüstri 4.0 ve Toplum 5.0 kavramlarını sıkça kullanıyoruz. Fakat üretime adapte etmede güçlük çekiyoruz. Makineler arası iletişim, yapay zeka, otonom araçlar ve nesnelerin interneti gibi anahtar teknolojilerin Türkiye'de kullanımı OECD'deki en düşükler arasında. Şirketlerimizin üretkenliği, AB ortalamasının dörtte biri kadar. Bu verilerin de ortaya koyduğu üzere, teknolojik dönüşümde yaşadığımız yapısal sorunlar var. Dijital dönüşümü hızlandırmamız gerektiğini biliyoruz. Bunları nasıl sağlamalıyız?

Sanayide, hizmetlerde, insan sermayemizde çağdaş yetkinlikleri yakalayabilmek, dönüşüme hazır olabilmek için her şeyden önce ülkemizin kaynak tahsisini bu doğrultuda gerçekleştirmemiz gerekiyor. Cumhurbaşkanı Yardımcımız Sayın Cevdet Yılmaz'ın geçtiğimiz günlerde kaynak tahsisinde değişiklik yapılarak nitelikli yatırımların daha fazla destekleneceğini belirtmesi bu süreçte çok isabetli ve kıymetlidir.

Hepimizin arzu ettiği atılım, dönüşüme odaklı yatırımlara, verimlilik odaklı nitelikli yatırımlara, üstün olduğumuz ve küresel üstünlük kazanabileceğimiz alanlara büyük ölçüde kaynak ayırmayı gerektiriyor. Yatırım teşvikleri, ihracat destekleri, vergi destekleri bu noktada çok önemli enstrümanlardır. Yatırım teşviklerinin her bir kaleminin etki analizleri yapılarak, gerekirse yeni baştan tasarlanmasını gerekli buluyorum.

Doğru kararlarla, doğru yatırımlarla başarabiliriz. Buna en yakın ve güzel örnek, yerli ve milli otomobil hayalimizi TOGG otomobilleriyle gerçeğe dönüştürebildik. Dünyada

ilgiyle takip edilen ve takdir edilen bu yatırım vesilesiyle Türk milletine güç katan ve gurur yaşatan Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile TOGG Yönetim Kurulu Başkanımız Sayın Rifat Hisarcıklıoğlu başta olmak üzere emeği geçenlere teşekkür ediyorum.

Birçok başka sektörde ve üründe benzer atılımları yapabilmeliyiz. Ülkemiz TOGG ile, küresel türbölans yıllarında olduğumuz halde önemli bir başarıya imza attı.

Daha fazlasını yapabiliriz. Jeostratejik konumumuz, nitelikli insan gücü potansiyelimiz, vatansever, vizyoner iş insanlarımız, seçkin akademisyenlerimiz ve bilim insanlarımız var. Yetişmiş teknokratlarımız, bürokratlarımız var.

TÜİK 2023 ilk çeyrek büyüme verisini yayımladı. Bir önceki yılın aynı çeyreğine göre yüzde 4 büyüdük. Küresel piyasalarda resesyon beklentilerinin olduğu, içerde ise deprem ve seçimin yarattığı risk ve belirsizliğe rağmen pozitif bir büyüme performansı ortaya koymamız oldukça önemli. Bu, ülkemizin zor koşullarda dahi sahip olduğu gelişme potansiyelini gösteriyor.

Bahsettiğimiz dönüşümü iş dünyasının, özellikle de KOBİ'lerin tek başına yapması beklenemez. Bireysel çabalarıyla işgücü piyasalarının ihtiyaç duyacağı yeni niteliklerle donatılmasını bekleyemeyiz. Araştırma, yenilik ve buluşa yönelik uzun vadeli, sabırlı yatırımları teşvik etmek ve genişletmek olsun, yeni işlere uygun nitelikteki işgücü ya da yeşil ve dijital dönüşüm olsun, bu unsurların hepsi devletimizin bütüncül politikalarını gerektirir. Eğitim, işgücü piyasası ve teknoloji politikaları, yatırım politikalarıyla bir arada tasarlanmalıdır.

Sanayiciler iyi bilir, her sektörün hatta her ürünün kendine özgü nitelikleri, süreçleri, farklı ihtiyaçları vardır. Sektörlerin kendine özgü doğasını ve ihtiyaçlarını bilen üreticilerimizle, bilim insanlarımız ve ilgili bürokratlarımız birlikte çalışarak her bir alt alanda büyüme stratejilerini birlikte belirlemelidir.

Daha önceki konuşmalarımda da değindim, hep değineceğim. Yetişmiş insan ve beyin gücümüzü her alanda değerlendirmeliyiz. Diasporamızı etkin hale getirmeliyiz.

Teori ve pratiği buluşturmanın burada anahtar olduğuna inanıyorum. TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesinin "Ortak Eğitim Modeli", bunun ülkemizdeki en güzel örneklerinden birini oluşturuyor. Bu modelde, öğrenciler lisans öğrenimleri sırasında

işyerlerinde, meslekleriyle ilgili bir alanda her yıl bir dönem staj yapıyorlar. Mezun olmadan önce çalışma hayatına girip, iş deneyimi ve mesleki gelişim sağlıyorlar. Böylece öğrenci hem kendini, hem üniversitesini hem de çalıştığı kurumu geliştiriyor. Bu ve benzeri yenilikçi eğitim ve iş uygulamaları yaygınlaşırsa çok faydalı olacağı kanaatindeyim.

Sayın Başkanım, Değerli Meclis Üyeleri,

Şimdiye kadar bahsettiklerime ilave olarak, ülkemizde “kolaylaştırıcı” bir felsefenin egemen olması gerektiği kanaatindeyim. Bazen iş yaparken finansal kaynak sorununu bile aşip, başka engellere takıldığımız, denizi geçip derede boğulduğumuz oluyor. Buna güncel örnek, yaşadığı vize sorunudur.

Sayın Başkanım, Cumhurbaşkanımızın da katıldığı 79. Genel Kurul Hizmet Şeref Belgesi Takdim Töreninde çok önemli bir noktaya parmak bastınız. Ülkemize yeni ihracat ve yatırım imkânları sağlamak için uğraş verirken, üretimde sanayide liderlik edenler vize kuyruklarında bekletiliyor.

Bu sorunu dile getirdiğiniz için size tüm sanayiciler adına teşekkür ediyorum. Bu ülke için üretim, ihracat yapan, katma değer yaratan biz sanayicilerin yeşil pasaportu fazlasıyla hak ettikleri düşüncenizi destekliyorum. Bu sorunun, desteğiniz ile kısa zamanda çözüleceğine inanıyorum.

Ekonomide hızlı ve istikrarlı bir gelişme için, vize konusunda olduğu gibi her alanda kolaylaştırıcı düzenlemelerin faydalı olacağı açıktır. Girişimciliğin, inovasyonun, ve yatırımların kolaylaştırılması da buna dahildir. Hukuki süreçlerin, bürokratik prosedürlerin yıldırıcı olmaması gerekir.

Sayın Başkanım, Değerli Meclis Üyeleri,

Konuşmamın sonlarına gelirken, Ankara'nın gelişmesi için önemli gördüğümüz konuları ve önerilerimizi de buradan aktarmak istiyorum.

Başkentimiz nüfus bakımından ülkemizin 2. en büyük şehri ve bölgelere göre gayrisafi katma değer üretiminde de yine ikincidir.

Ankara, gerek sanayi bölgeleri, teknoloji gelişim merkezleri ve gerekse sahip olduğu insan kaynağı açısından Türkiye'nin diğer birçok kentine göre daha avantajlı

durumdadır. Sahip olduğu bu avantajlar da ülke ekonomisine katma değer olarak yansımaktadır. Başkentimiz, savunma, makine, medikal, ulaştırma, elektrik ve madencilik sanayii ile müteahhitlik gibi gcl sektörleriyle ön plana çıkmaktadır.

“Başkentin sanayisinden sanayinin başkentine” dönüşme çabalarımızı ne kadar zor şartlarda sürdürdüğümüz de malumunuz.

Ankaramız; İstanbul, Moskova ve Londra’dan sonra Avrupa’nın dördüncü büyük şehri olmasına rağmen, en az uluslararası uşun yapıldığı başkenttir. Ankara’dan kış aylarında direkt uabileceğiniz sadece 9 ülke var. Daha önce de dile getirdik. Bu sadece sanayicimizin değil, turizm dhil birçok sektörün ortak sorunu. Hatta yabancı misyonunda sorunu.

Yine Ankaramız, havalimanına metro hattı bağlantısı olmayan nadir başkentlerden biri. Cumhurbaşkanımız Kuyubaşı-Esenboğa Havalimanı-Yıldırım Beyazıt niversitesi metro hattını yatırım programına aldıklarını ifade etti. Bu yatırımın süratle hayata geçirilmesi biz Ankaralı sanayicilerini memnun edecektir.

Bir diğer husus Başkentimizde sanayi bölgeleri ile konut alanlarının entegre edilmesi gerekiyor.

Ankara sosyo-gelişmişlik endeksi bakımında 1. teşvik bölgesinde ancak limanlara uzaklığı nedeniyle lojistik dezavantajının ortadan kaldırılması için yüksek teşvik bölgesine kaydırılması gerekiyor. Geçen haftalarda TİM’in yayınladığı “Türkiye'nin İlk Bin İhracatçısı” içerisinde maalesef 48 tane Ankara firması var. Daha yüksek ihracat potansiyeline ulaşma gücümüz olduğu halde limanlara uzaklık bunun önünde önemli bir engel. Başkentimizi limanlara bağlayacak demiryolu ağının kurulması ve geliştirilmesi büyük önem arz ediyor.

Bir diğer konu, Ankara fuar alanının ivedi olarak tamamlanması talebimiz var. EXPO 2024 veya 2025’in Ankara’da düzenlenmesi de Başkentimizin tanıtımı ve iş dünyasının pazarlama ve netvrking faaliyetleri açısından oldukça faydalı olacaktır.

Ankara’nın arzu ettiğimiz sosyoekonomik sıçramayı yapabilmesi için bu eksiklerimizin tamamlanması gerekiyor. Bu sorunlar zldğnde Ankara’mız nitelikli bir cazibe merkezi haline gelecektir. Başkentimize hep birlikte sahip çıkacağız.

Sayın Başkanım, Değerli Meclis Üyeleri,

Cumhuriyetimizin ikinci yüzyılına "Türkiye Yüzyılı" vizyonu ile giriyoruz. Türkiye Yüzyılı'nın hedefleri "devamlılık, daim olma ve kendine yetme"dir. Yani ülkemizin asli hedefleri "iktisadi bağımsızlık" ve "sürdürülebilir kalkınma"dır.

Biz millî birlik ve beraberlikle her eksiği kapatan, her güçlüğü yenen bir milletiz. Biz, Cumhuriyetin ilk yıllarında, kaynak kıtlığı sorunları içindeyken uçak fabrikasını kurmuş, 20'li 30'lu yıllarda uçak üretmiş bir milletiz. Kendi az ve öz kaynaklarıyla sanayileşme atılımını başlatmış bir ülkeyiz. Uzun vadeli, sabırlı, rasyonel, bilimsel çözümlerle bugünkü ekonomik sıkıntıları da yeneceğimize inanıyorum.

Yeni bir dünya düzeni biçim alırken, eğer milli kaynaklarımızı verimlilik, yenilik ve dönüşüm felsefesiyle tahsis edersek, dönüşümden yükselen fırsatları yakalayabileceğimize inanıyorum. Ekonomide çok büyük bir atılım yapacağımızı değerlendiriyorum.

Kalkınmamız için kat etmemiz gereken yolu, meşakkatli de olsa yorulmak nedir bilmeden birlikte yürüyeceğiz. Dünyanın en ileri ülkeleri arasında yerimizi almak üzere birlikte çalışacağız.

Hep birlikte el ele verdiğimizde, ülkemiz her engeli aşacak, hızla gelişmeye devam edecek, aziz milletimiz hak ettiği refah seviyesine kavuşacaktır.

Sayın başkanım, yol arkadaşlarımla beraber sizin önderliğinizde yapılacak her türlü çalışmaya canla başla katkı sunacağımızı bilmenizi istiyor, meclis toplantımıza katılımınızdan dolayı teşekkür ediyor, şükranlarımı sunuyorum.

Hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.